

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Публічне управління у сфері гуманітарного розвитку держави

Студентки 5 курсу, 11 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
освітньої програми «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Науковий керівник
к.держ.упр.,
доцент

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
к.держ.упр.

(підпис гаранта)

Степанова

Анна

Петрівна

Розметова

Олена

Григорівна

Динник

Ірина Петрівна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Освітня програма: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

«30» грудня 2022 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу студентки

Степановій Анні Петрівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Публічне управління у сфері гуманітарного розвитку держави»

Затверджена наказом ректора від «14» грудня 2022 р. № 3416

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: 01.02.2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є систематизація й узагальнення науково-практичних напрацювань щодо підвищення ефективності публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави (на прикладі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України).

Об'єктом дослідження є процес управління сферою гуманітарного розвитку держави.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи удосконалення публічного управління в сфері гуманітарного розвитку держави (на прикладі діяльності Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України).

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРЯМІВ РОБОТИ МІНІСТЕРСТВА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

2.2. Сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави

1.2. Аналіз інструментів публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ МІНІСТЕРСТВА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ В ПИТАННЯХ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

2.1. Формування та реалізація інноваційних підходів до публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

2.2. Розроблення заходів удосконалення публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави та обґрунтування їх ефективності

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 24.11.2022	24.11.2022
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 30.12.2022	30.12.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 10.01.2023	10.01.2023
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.01.2023	20.01.2023
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 27.01.2023	27.01.2023
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 01.02.2023	01.02.2023
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	01-02. 06.2023	01-02. 06.2023
8	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 10.02.2023	До 10.02.2023
9	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «30» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Розметова О.Г.
(прізвище, ініціали, підпис)
8. Гарант освітньої програми Динник І.П.
(прізвище, ініціали, підпис)
9. Завдання прийняв до виконання студент Степанова А.П.
(прізвище, ініціали, підпис)
10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Випускна кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, присвячену питанням публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави. Розвиток публічного управління та формування ефективної публічної політики у сфері гуманітарного розвитку останнім часом стає популярним напрямком у вітчизняній політичній науці. Дослідження у даній області характеризуються вивченням і інтерпретацією робіт зарубіжних авторів, а також пошуком нових підходів, які могли б пролити світло на принципи функціонування простору публічної політики. Особливо гостро це питання постає для України в умовах військового стану та гуманітарної кризи на деокупованих територіях країни.

У випускній кваліфікаційній роботі автором досліджено сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави; проаналізовано інструменти публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України; запропоновано інноваційні підходи до публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України; розроблено заходи удосконалення публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави та обґрунтовано їх ефективність.

Робота виконана на достатньому науковому рівні, є самостійним дослідженням студента, повністю розкриває обрану тему, відповідає за змістом та оформленням встановленим вимогам.

Вважаю, що випускна кваліфікаційна робота заслуговує позитивної оцінки, а її автор, Степанова Анна Петрівна на отримання кваліфікації бакалавра зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Розметова О.Г.
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Динник Ірина Петрівна
(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:

Випускна кваліфікаційна робота студента Степанової А.П. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми: Динник І.П.
(підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Н.Л.
(підпис)

«01» лютого 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3

**РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРЯМІВ РОБОТИ МІНІСТЕРСТВА
З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ
ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ..... 7**

1.1. Сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері
гуманітарного розвитку держави..... 7

1.2. Аналіз інструментів публічного управління в роботі Міністерства з
питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України..... 13

**РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ МІНІСТЕРСТВА З
ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ
ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ В ПИТАННЯХ ГУМАНІТАРНОГО
РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ..... 20**

2.1. Формування та реалізація інноваційних підходів до публічного
управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово
окупованих територій України..... 20

2.2. Розроблення заходів удосконалення публічного управління у сфері
гуманітарного розвитку держави та обґрунтування їх ефективності..... 27

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ..... 32

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 35

ДОДАТКИ..... 39

ВСТУП

Актуальність дослідження. Обрана тема на сучасному етапі набуває особливої актуальності. Звичайно, що концептуальні й законодавчі засади деокупаційних заходів щодо тимчасово окупованих територій України були кардинально змінені після початку масштабного вторгнення російських військ 24 лютого 2022 року.

З 2014 року органи влади України здійснили значну роботу за напрямом реінтеграції і деокупації тимчасово окупованих територій. З одного боку, закладено її основи: розроблена суттєва правова база (від стратегічних документів до положень) та налагоджена робота відповідальних органів). З іншого, вдалося досягти підтримки внутрішньо переміщених осіб: їм надано можливість голосувати на виборах, створені програми купівлі житла, запроваджено пільгові умови вступу до ЗВО тощо. Не менш важливою складовою роботи держави є обговорення питань реінтеграції (особливо в сфері перехідного правосуддя) з фаховим середовищем й громадянським суспільством. Водночас політика реінтеграції є комплексною, тому потребує врегулювання великого числа питань і подальших кроків та рішень, серед яких:

- акцент на «боротьбі за людей» як принципі і ядрі політики реінтеграції ТОТ України. Це поєднує як перехідне правосуддя, так і підтримку внутрішньо переміщених осіб й молоді з окупованих територій, відшкодування втраченого майна. Громадяни України, котрі живуть зараз на ТОТ, мають відчувати, що держава наскільки це є можливо піклується про них і захищає їх права;
- дотримання принципів доказовості політики. Розробка усіх проєктів нормативно-правових актів і політик має відбуватись за участі організацій й експертів, на основі даних опитувань і з урахуванням іноземного досвіду;
- критичний аналіз міжнародного досвіду. Іноземного досвід слід розуміти не як рішення і сценарії, що можуть бути позичені, а як певні інструменти й заходи, які мають бути застосовані з урахуванням особливостей

українського контексту. Слід зосереджувати увагу не тільки на кращих практиках, але й вивчати невдачі.

- врахування як цілей та державних інтересів, так і громадської думки. Потрібно не загравати з населенням, підживлюючи популістичні настрої, а вибудовувати комунікаційну політику щодо таких чутливих питань перехідного правосуддя як амністія та загалом відповідальність за власні дії тощо.

- ухвалення документів щодо реінтеграції. Зокрема, це Стратегії відносно реінтеграції й інформаційної політики відносно тимчасово окупованих територій на періоди до 2025 року та Плани заходів на їх реалізацію, Стратегія інформаційної безпеки, Стратегія зовнішньої політики, нормативна база для врегулювання питань щодо власності на тимчасово окупованих територіях. Важливою крім того є ратифікація Римського статуту;

- підвищення координації між державними органами, які здійснюють підготовку документів щодо політик реінтеграції. Це включає й координацію зусиль усіх інституцій щодо усунення суперечностей у нормативно-процесуальних актах.

- співпраця із громадянським суспільством. Потрібне залучення громадянського суспільства до експертних обговорень розробки політик і законів, пов'язаних з реінтеграцією. Водночас саме правозахисні організації систематично формують порядок денний щодо розробки реінтеграції, актуалізуючи ті чи інші питання захисту прав і свобод, та є джерелом критики для влади.

- посилення й завершення вже розпочатих інституційних реформ. Зокрема, це реформи децентралізації і судових органів, посилення обороноздатності. Успішні інституційні реформи є аргументом для України в процесі реінтеграції та «боротьби за людей» з ТОТ у Донецькій та Луганській областях [14].

Викладені фактори і зумовили актуальність теми даної наукової роботи.

Питання публічної політики стали об'єктом досліджень українських учених (М.Баймуратов, З.Варналії, М.Долішній, В.Керецман, Р. Колишко, О.Копиленко, А.Лелеченко, П.Мартиненко, Н.Нижник, О.Прієшкіна, та ін.), так і іноземних (М. Кітінг, М.Портер, П. Сегварі і т.д.). Різноманітні чинники даного явища відображаються в економічній, суспільствознавчій науках, а також у галузі управління державою. Водночас в умовах України особливої актуальності набуває вивчення реалізації публічної політики у таких установах як Мінреінтеграції тимчасово окупованих територій нашої країни.

Метою даного дослідження є систематизація й узагальнення науково-практичних напрацювань щодо підвищення ефективності публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави (на прикладі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України).

Означена мета передбачає вирішення таких науково-дослідницьких завдань:

- окреслити сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави;
- проаналізувати інструменти публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України;
- розробити та обґрунтувати заходи удосконалення управління сферою гуманітарного розвитку держави на прикладі діяльності Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

Об'єктом дослідження є процес управління сферою гуманітарного розвитку держави.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи удосконалення публічного управління в сфері гуманітарного розвитку держави (на прикладі діяльності Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України).

Методи дослідження. Серед методів вивчення окресленої тематики, можна визначити такі:

- компаративного (порівняльного) й системного аналізу, що використовувався для розгляду різних елементів публічного управління;
- історико-генетичний – для оцінки еволюції проблеми публічного управління у сфері реінтеграції тимчасово окупованих територій України;
- метод типологізації – для розгляду різних аспектів публічного управління у процесі повернення тимчасово окупованих територій;
- соціологічний метод – для аналізу ставлення населення України і тимчасово окупованих територій нашої держави до перспектив реінтеграції та відповідних заходів публічної політики.

Інформаційними джерелами дослідження виступають офіційні дані Державної служби статистики України, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, нормативно-правова база, інформація мережі Internet, науково-практичні розробки провідних вчених і фахівців України та інших країн, а також результати власних досліджень.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 52 сторінки комп'ютерного тексту, з них 34 сторінки основного тексту. Робота містить 3 таблиці, 6 рисунків. Список використаних джерел налічує 34 найменування.

РОЗДІЛ 1.

ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРЯМІВ РОБОТИ МІНІСТЕРСТВА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

1.1. Сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави

Розгляд феномену публічного управління й публічної політики у сфері гуманітарного розвитку останнім часом стає популярним напрямком у вітчизняній політичній науці. Дослідження у даній області характеризуються вивченням і інтерпретацією робіт зарубіжних авторів, а також пошуком нових підходів і метафор, які могли б пролити світло на принципи функціонування простору публічної політики.

Цілий ряд теоретичних побудов в області публічного управління у гуманітарній сфері пов'язаний із поясненням особливостей державного управління, зокрема, мова йде про взаємини владних структур і суспільства, проблемі прийняття й реалізації урядових рішень. Даний напрямок аналізу, що базуються, насамперед, на понятті «government» [5, с. 184], найчастіше відносять до англосаксонського (або американської) традиції. В рамках концепції публічної сфери, теорії політичних мереж, аналізу ролі держави в публічному просторі розвивався інший напрямок – західноєвропейське. Вітчизняні дослідження не можна із упевненістю віднести до жодного із представлених зарубіжних напрямків, що багато в чому обумовлене характерним змішанням методів і понять різних наукових шкіл у спробі виробити власний підхід до теоретичного обґрунтування публічного управління.

Окремі методологічні напрямки як вітчизняних, так і закордонних досліджень вдало характеризуються відповідно до того, яку метафору вони обирають для опису публічного управління («публічне управління як система»,

«публічне управління як спроектована програма», «публічне управління як комплекс політичних мереж» і т. п.) [5, с. 185].

Одним з перспективних у методологічному плані напрямків аналізу публічного управління й політики у гуманітарній сфері представляється, на наш погляд, синтез двох досить відомих і продуктивних підходів, взаємне сполучення яких мало розглядалося в сучасних дослідженнях.

Перший з них – це традиція вивчення публічного управління на основі концепції публічної сфери, що бере початок у працях Ю.Хабермаса й Х.Арендт. І незважаючи на те, що останнім часом неодноразово висловлюються думки щодо неактуальності теоретичної спадщини німецьких учених, суперечки навколо їхніх робіт не вщухають, а окремі їхні аспекти відтворюються в більшості робіт з розглянутої тематики.

Даний підхід відштовхується від базової характеристики «публічності», що є присутнім і підкреслюється в роботах більшості дослідників. Публічна сфера... дозволяє переплавляти приватні інтереси в загальне добро. Вона виконує функції взаємодії влади й суспільства у формуванні політики, що виражає публічний інтерес. Категорія «публічності», «публічної сфери» акцентує увагу на двох аспектах: «відкритість», що означає доступність простору для певного кола агентів, і зміст публічного управління – процес комунікації між її агентами. При цьому найбільш очевидна характеристика відкритості є найменш перспективною з погляду розуміння сутності публічного управління через свій суб'єктивно-оцінний характер.

Практично кожен автор, що має справу з даною категорією, вводить свої критерії «відкритості». Відповідно, саме процес комунікації, взаємодії між агентами публічного управління більш вагомий для її розуміння. Однак цей підхід виявляється недостатньо продуктивним, коли мова заходить про проблеми дослідження структури публічного управління та аналіз функціонування його учасників.

Другий підхід, як представляється, органічно доповнює перший і сходиться до праць П.Бурд'є. Теорія поля може називатися міждисциплінарною – запозичена з фізики представниками гештальтпсихології та розвинена в працях американського психолога К.Левіна, вона вплинула на всю область гуманітарного знання. Роботи П.Бурд'є були одними з перших, де теорія поля була повноцінно адаптована для соціологічних і політичних досліджень [4 тощо]. Його концепція відображає функціональний розподіл соціального простору на відносно замкнуті сфери – поля: економічне, політичне, культурне й т. п. Поле являє собою порівняно незалежний і цілісний ансамбль відносин, що не має загальної основи з іншими полями, але здатен у певних ситуаціях з ними перетинатися.

Будь-яке соціальне поле – це насамперед межа. Інакше кажучи, поля функціонують за власними законами, не розчиняються цілком у соціальному просторі, але активно з ним взаємодіють. Такий розподіл є одночасно й принципом бачення, і категорією оцінювання й аналізу, заснованого на включенні об'єктивних структур у соціальний простір. П.Бурд'є зауважує, що «можна зобразити соціальний світ у формі багатомірного простору побудованого за принципами диференціації й розподілу, сформованого сукупністю діючих властивостей у розглянутому соціальному універсумі...» [4, с. 55].

Розглянемо загальні контури комплексного підходу, заснованого на синтезі двох вищезгаданих підходів. Так, концепція публічної сфери – осмислити зміст і сутнісні характеристики публічної політики, а теорія поля П.Бурд'є – окреслити та структурувати простір публічної політики.

Аналізуючи публічну сферу, відзначимо, що вже античні мислителі виявляли цікавість до того, що в ХХ ст. позначили терміном «публічність». Перші чіткі згадування публічного простору життєдіяльності людини, як феномену, безпосередньо пов'язаного із сферою політики, містять твори Платона і Аристотеля. Античні автори пов'язали форми політичної активності громадян з

основами людської життєдіяльності. Крім того, держава розглядалося поза поділом із суспільством, спостерігалася інтегрованість публічної сфери й політичної влади. Громадянин через публічну сферу відчував себе членом певної спільноти. Таким чином, політика має місце тільки там, де люди спілкуються один з одним, тобто тільки там, де існує публічний простір.

Сьогодні теоретичні роботи, пов'язані із проблематикою публічного управління, багато в чому засновані на аналізі меж і сутності публічної сфери. При цьому особливе місце займає відповідь на питання про те, яким чином публічна сфера здобуває політичний вимір.

Одна і найбільш значимих концепцій у даній області була запропонована теоретиком Франкфуртської школи Ю.Хабермасом. В центр уваги Ю.Хабермас поміщає здатність людей формувати політичне співтовариство або політичну публіку, брати участь в обговоренні значимих для суспільства проблем. Публічна сфера розуміється як особливе комунікативне середовище, де народжується суспільна думка, що виконує функцію критики й контролю держави.

Таким чином, Ю.Хабермас пов'язав поняття публічної політики «не з державою, як це було в античній моделі, а із соціальною сферою й феноменом суспільної думки. У простір публічної політики входять індивіди, які не залучені безпосередньо у виконання владних функцій. Навіть парламентські обговорення стають частиною цієї сфери, не за рахунок своєї публічності, а через зв'язок із суспільством приватних, мислячих індивідів, сукупність яких і є ця сфера» [34].

Інші дослідники, спираючись на роботи таких авторів, як Ю.Хабермас, Д.Дьюї, Х.Оренд, Дж.Коен і Е.Арато, виділили найбільш важливі риси публічної політики.

Наприклад, окремі учені як основу аналізу понять «публічна політика» і «публічна сфера» використовують співвідношення «приватного» і «публічного». Публічна сфера – це простір «реалізації властивих будь-якому суспільству комунітарних інтересів» [7, с. 270]. Так, «публічне» на противагу приватному

виступає як сфера реалізації інтересів усього суспільства в цілому. При такому розумінні публічна сфера не може вичерпуватися комунікаціями громадян і суспільною думкою. Найважливішим показником функціонування публічної політики стає відкрите обговорення, що породжує прагнення до практичної реалізації суспільних інтересів.

Однією з основних характеристик публічної політики є неможливість її здійснення без комунікації суспільних груп із приводу цілей і завдань державної влади й місцевого самоврядування.

Спираючись на історичний матеріал і роботи Ю.Хабермаса, можна стверджувати, що поняття «публічність», «публічна політика», «публічна сфера» історично та суттєво пов'язані із соціокультурним феноменом Просвітництва, тобто з появою нової інституціональної реальності – публічної сфери й нової суспільної сили – суспільної думки.

Успішне прийняття рішень в ході політичного управління ґрунтується на здібностях і мотивації оптимального ухвалення рішення: якість прийняття рішень є результатом злиття знань у відповідній сфері прийняття рішень, комунікаційних здібностей, мотивації і здібностей переконати іншого у власних ідеях, здібностей проведення необхідних етапів раціонального ухвалення рішення, а також уміння достовірно оцінити передбачувані та фактично отримані наслідки.

Рис. 1.1. Складові процесу публічного управління й політики

Джерело: розроблено автором за даними [29]

У публічній сфері для управління рішеннями використовують методологію управління циклом рішень, яка прийнята Європейською комісією [10, с. 23]. Відповідно до вказаної методології процеси менеджменту рішеннями формують цикл, що складається із 6 етапів: програмування, ідентифікація, формулювання, фінансування, упровадження, оцінювання та аудит (рис. 1.2).

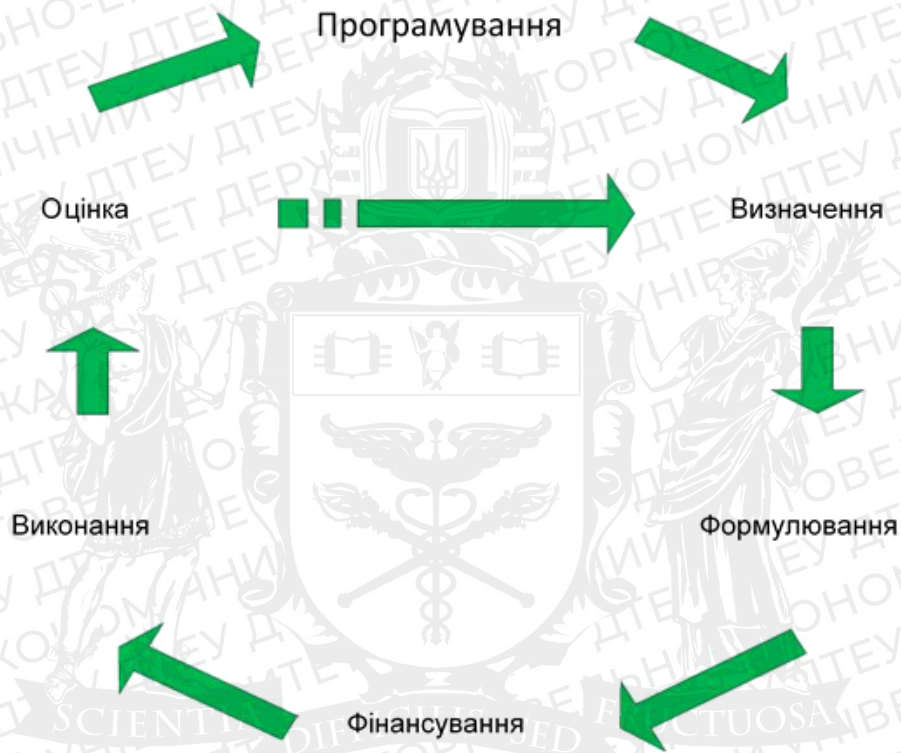

Рис. 1.2. Цикл управлінського рішення [29, с. 23]

Джерело: [29, с. 23]

Відповідність процесів управління рішеннями у публічній сфері та різних галузях економіки наведено у таблиці 1.1.

Для забезпечення ефективного досягнення цілей рішення, тобто наперед визначених результатів, при їх розробці та реалізації використовують методологію управління, яка побудована на основі інтегрованого та логіко-структурного підходів.

Таблиця 1.1

Відповідність процесів управління рішеннями у публічній сфері та різних галузях економіки

Процеси управління у публічній сфері	Процеси управління у різних сферах економіки
Програмування	
Ідентифікація	Ініціація
Формулювання	Планування
Фінансування	
Впровадження	Виконання
	Закриття
Оцінка та аудит	Контроль

Джерело: розроблено автором за даними [23]

Крім того, актуальним є розкриття поняття гуманітарного розвитку держави, який представляє собою формування для людини, як основного національного ресурсу, умов реалізації усіх її можливостей. Відповідно до такого підходу має формуватися політика можливостей у професійній реалізації, освіті, адресність охорони здоров'я й соціального захисту,

Ціллю гуманітарного розвитку являється виявлення принципів й пріоритетів, обґрунтування соціально-економічних та соціокультурних засад гуманітарного розвитку України як необхідної передумови реалізації потенціалу кожного її громадянина, забезпечення конкурентоспроможності держави і нації в сучасному світі.

1.2. Аналіз інструментів публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

Проблема реінтеграції у складі однієї країни територій – спірних та/або тимчасово втрачених у результаті політичних, міжетнічних і міждержавних воєнних конфліктів – зберігає різний ступінь актуальності для ряду європейських держав.

Міжнародною спільнотою напрацьований значний досвід розв'язання міжетнічних збройних конфліктів, які, однак, у кожному конкретному випадку

відрізняються своїми типологічними особливостями, методологією та ефективністю вирішення, а також політичними і соціально-економічними наслідками для реінтегрованих територій/країн.

В Україні для реалізації вказаних завдань створене Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Цілі та пріоритети, досліджуваного Міністерства полягають у тому, що Мінреінтеграції являється головним органом у структури центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування й реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих / непідконтрольних територій у Донецькій, Луганській, Запорізькій і Херсонській областях, а також тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим й м. Севастополя.

Усі стратегічні цілі й пріоритети Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України наведені у Програмі діяльності КМ України, плані пріоритетних заходів Уряду, а також інших документах з питань державної політики (стратегії й державні цільові програми).

При цьому головними цілями Міністерства є:

- підтримка громадян нашої держави, котрі постраждали від збройної агресії Російської Федерації;
- економічний розвиток територій, що прилеглі до ТОТ України;
- забезпечення інформаційної незалежності на території Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей, Автономної Республіки Крим й м. Севастополя;
- відновлення справедливості та тимчасово окупованих територіях.

Для реалізації вказаних цілей Мінреінтеграції реалізує низку важливих завдань і заходів, у тому числі для якнайшвидшої безпечної реінтеграції ТОТ України в єдиний конституційний простір України [17].

Головні структурні підрозділи Міністерства представлені на рис. 1.3.

За публічну політику та гуманітарний кейс у Мінреінтеграції відповідає Управління інформаційної політики, до складу якого входять такі відділи

- відділ інформаційного суверенітету;
- відділ захисту українського інформаційного простору та міжвідомчої координації.

Рис. 1.3. Головні структурні підрозділи Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

Джерело: розроблено автором за даними [17]

Основними завданнями Управління інформаційної політики є:

- забезпечення вироблення й реалізації державної політики з проблематики інформаційного суверенітету нашої держави, у т.ч. у питанні тимчасово окупованих територій;
- сприяння задоволенню інформаційних потреб мешканців, котрі проживають на ТОТ України;
- визначення перспективних і пріоритетних напрямків розвитку у напрямі інформаційного суверенітету України;
- надання рекомендацій стосовно виявлення перспектив і пріоритетних напрямків комунікаційної стратегії у галузі інформаційного суверенітету нашої

держави, участь у розробці й реалізації державної інформаційної політики що стосується питань, які належить до його компетенції, сприяння реалізації діалогових практик;

- забезпечення разом із уповноваженими центральними структурами виконавчої влади розповсюдження суспільно важливої інформації в нашій країні й за її межами з проблематики, яка належить до компетенції Мінреінтеграції;
- виявлення цільових аудиторій, які є об'єктами впливу державних заходів у сфері компетенції Управління;
- підготовка рекомендацій стосовно альтернативних шляхів розв'язання виявлених проблемних аспектів, здійснення оцінювання їх переваг і ризиків;
- взяття участі у розробці стратегічних документів стосовно забезпечення інформаційної незалежності України;
- організування й координація роботи дорадчих структур (робочих груп, комісій тощо) з проблематики зміцнення інформаційної незалежності України;
- сприяння інформаційній де окупації тимчасово окупованих та непідконтрольних територій;
- налагодження співпраці державних структур із громадянським суспільством (державно-приватне співробітництво), сприяння розширенню системи стратегічних комунікацій;
- організація й реалізація програм Мінреінтеграції, що мають інформаційно-комунікативну спрямованість;
- розробка рекомендацій і реалізація заходів стосовно подолання й припинення несумісного з національними інтересами нашої держави впливу на інформаційний простір України;
- сприяння посиленню й розширенню українського інформаційного простору;
- реалізація протидії дезінформації й спеціальним інформаційним операціям, направленим проти України;

- сприяння міжнародній співпраці із проблематики реалізації державної політики у сфері інформаційної незалежності України;
- реалізації наукових досліджень з обов'язковим залученням українських та міжнародних фахівців з проблематики, яка належить до компетенції Мінреінтеграції;
- сприяння розробці й реалізації заходів з координації функціонування центральних й місцевих органів виконавчої влади з проблематики підвищення національного потенціалу для урегулювання воєнних конфліктів, визначення засад для підтримання миру й розвитку, розбудови мирних ініціатив, а також інформаційного суверенітету України, посилення стійкості приймаючих об'єднаних територіальних громад;
- реалізація консультацій із зацікавленими сторонами для їх залучення їх до процесу формування державної політики, аналізу, систематизації й урахування результатів зазначених консультацій у ході аналізу стану справ у сфері компетенції Мінреінтеграції й визначення альтернативних шляхів вирішення існуючих проблем;
- забезпечення реалізації фахових комунікацій;
- проведення інформаційної й комунікаційної роботи з підвищення медійної грамотності населення, протидії інформаційній агресії й заходам агресора з дезінформації;
- організація комунікації у рамках власної компетенції із провідними експертами, дослідниками, представниками суспільства;
- розробка рекомендацій і реалізація заходів стосовно посилення й розширення вітчизняного інформаційного простору;
- супроводження реалізації заходів з інформаційної деокупації тимчасово окупованих / непідконтрольних територій, координація діяльності з іншими державними структурами, відомствами й організаціями, громадськими структурами (державно-приватне партнерство);

- сприяння налагодженню каналів зв'язку із громадянами нашої держави, що проживають на ТОТ і прикордонних регіонах України;
- сприяння реалізації проектів і технологічних платформ інформаційної й комунікативної направленості;
- розробка рекомендацій і реалізація заходів стосовно припинення негативного інформаційного фону іноземних (насамперед російських) ЗМІ;
- розробка й участь у розробленні програм нормативно-правових актів й інших документів щодо питань, які належать до компетенції Управління;
- опрацювання проектів законів, інших нормативних і правових актів законодавства, що стосуються повноважень і компетенції Управління та надходять до Мінреінтеграції для погодження від центральних структур виконавчої влади, підготовка рекомендацій до проектів законів, а також інших нормативно-правових актів, що подаються на розгляд КМ України, та проектів актів, що вносяться на розгляд ВР України іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи [17].

Таблиця 1.2

Робота із запитами на публічну інформацію, що надійшли до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

Надійшло запитів на публічну інформацію, у т.ч.:	435
електронною поштою	244
через систему електронного документообігу	174
поштою	14
особисто	3
Надійшло запитів від:	
фізичних осіб	311
юридичних осіб	74
через громадські організації, спілки, фонди	50
Види інформації, яка цікавила запитувачів:	
правова інформація	69
статистична інформація	32
інформація про фізичну особу	24
податкова інформація	6
соціологічна інформація	3
інформація про товар	2
інші види інформації	299

Найбільш актуальні питання, які порушували громадяни:	
інформація щодо надзвичайних ситуацій	46
правова інформація, забезпечення законності та правопорядку	39
реалізація житлової політики	38
діяльність центральних органів виконавчої влади	24
праця, заробітна плата	23
соціальний захист	17
освіта, наукова діяльність	14
фінансова політика, розпорядження бюджетними коштами	4
інше	230

Джерело: розроблено автором за даними [17]

Важливим напрямом публічної політики є робота із запитами на публічну інформацію, що надійшли до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України у 2022 року

Важливим інструментом публічного управління у роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України є функціонування Національного інформаційного бюро (НІБ). Рішення про формування НІБ було ухвалене 17 березня 2022 року в ході засідання Уряду України й затверджене відповідним розпорядженням.

НІБ діє відповідно до міжнародно-гуманітарного права, зокрема статті 122 Женевської Конвенції про поводження з військовополоненими (III) та статті 136 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни (IV).

Ключовою метою діяльності НІБ є збір (усіма можливими способами) й узагальнення відомостей про загиблих, військовополонених, зниклих безвісті, незаконно затриманих окупантами, у т.ч. – і з-поміж мирного населення з обох сторін воєнних дій. Такі заходи дозволять Україні вкотре довести злочини Росії та у перспективі активізувати процес обміну як утримуваними особами / полоненими, так і тілами загиблих [17]

РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ МІНІСТЕРСТВА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ В ПИТАННЯХ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

2.1. Формування та реалізація інноваційних підходів до публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

Формування та реалізація інноваційних підходів до публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України спирається на відповідний іноземний досвід щодо заходів публічного управління у гуманітарній політиці й децентралізації, який підсумовано у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Імплементация зарубіжного досвіду децентралізації в Україні

№ п/п	Країна	Досвід	Перспектива для України
1.	Британія	У Британії місцеві адміністрації мають свого роду «індивідуальність», і це стало постійним об'єктом критики з боку центральної влади. Таким чином, відносини між центром та периферією спочатку встановлювалися в різних контекстах.	Для України британський досвід важливий у тій мірі, в якій національна децентралізація може бути досягнута через уряд, що представляє місцеві інтереси
2.	ФРН	Від реформ місцевого управління в Британії німецькі реформи відрізняються; поступовістю і більшою орієнтацією на громадянську участь, ніж на впровадження ринкових засад у процес надання публічних послуг	Як свідчить німецький досвід, держава звільняється від зайвої соціальної відповідальності, передаючи більшість соціальних функцій на рівень місцевих громад.
3.	Франція	У Франції взаємини від центром і префектурами були тіснішими не лише в адміністративному, але й політичному сенсі, коли регіональні еліти рекрутувалися в політику загальнонаціонального рівня	Децентралізація у відповідності до французького досвіду реалізується шляхом проникнення держави в місцеві спільноти через систему префектів

4.	Польща	До самоврядних суб'єктів відносяться: - органи місцевого самоврядування; - союзи, товариства, об'єднання – професійні, ремісничі, студентські, учнівські, сільськогосподарські й інші; - комунальні підприємства;	В Україні міг би використовуватися досвід Польщі зі створення великого числа самоврядних суб'єктів. Зокрема це стосується адміністративних установ державної й недержавної форми власності (школи, лікарні), а також інших суб'єктів, що самостійно виконують управлінські функції та надають послуги суспільного характеру, тобто здійснюють управління.
----	--------	--	---

Джерело: розроблено автором за даними [24, с. 81]

Рациональна модель децентралізації влади, запроваджена у Мінреінтеграції України, наведена на рис. 2.1.

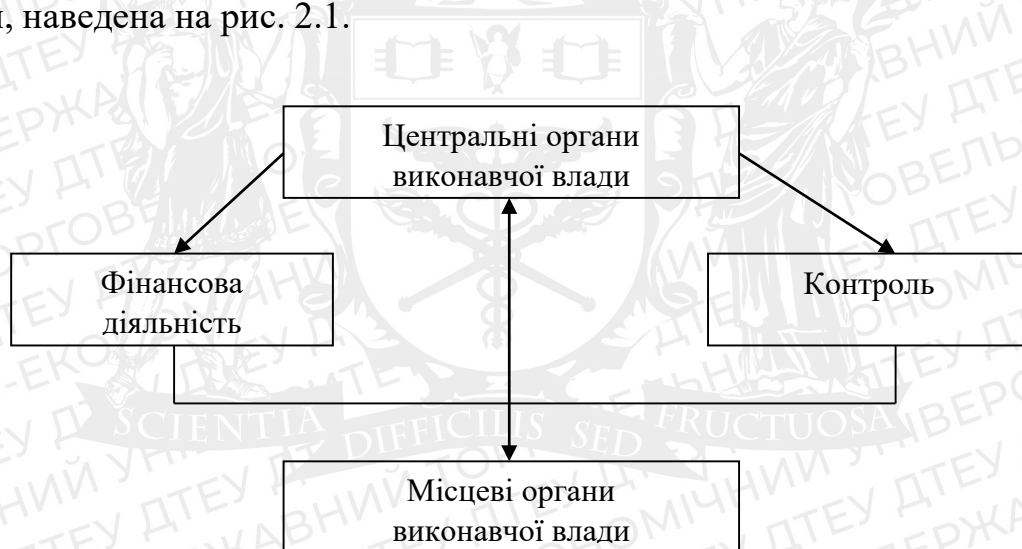

Рис. 2.1. Децентралізація влади: раціональна модель

Джерело: складено автором за даними [15, с. 25]

Як свідчить рис. 2.1, адміністративна децентралізація, як і інші засоби «розподілу» держави, означає, зокрема, усунення монополізму держави із царини відносин у суспільстві. Адміністративна децентралізація представляє собою процес розширення й зміцнення прав і повноважень адміністративно-територіальних одиниць чи нижчих органів й організацій за одночасного обмеження прав і повноважень зазначеного центру.

Напрямки здійснення процесів адміністративної децентралізації та деконцентрації влади наведено на рис. 2.2.

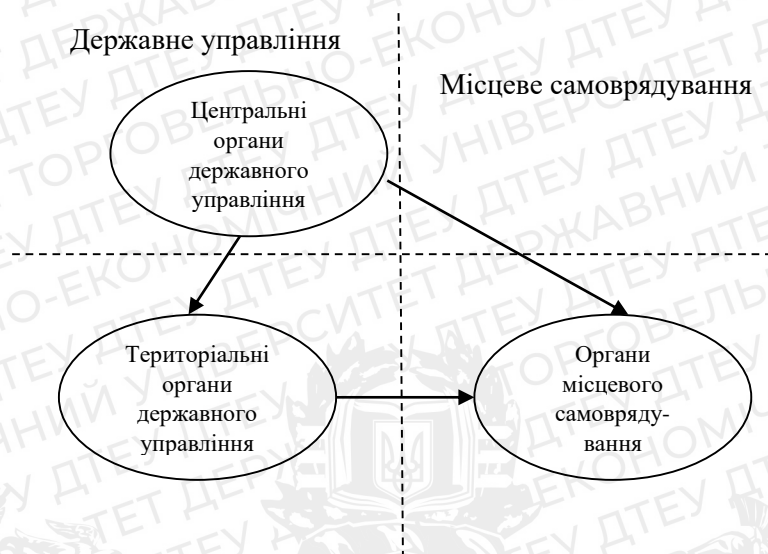

Рис. 2.2. Напрямки здійснення процесів децентралізації та деконцентрації

Джерело: складено автором за даними [16]

Завдяки децентралізації управління державою органи місцевого самоврядування перетворюються на незалежні в усіх своїх діях. Децентралізація публічної влади передбачає забезпечення й діяльність місцевого самоврядування як окремої форми публічної влади на місцевому рівні через трансформацію суверенних прав держави у права територіальних громад. Доповнюючи одна одну, вони забезпечують демократичне управління у державі загалом, а також на місцях.

Відповідно до рис. 2.2, адміністративна децентралізація передбачає розподіл влади між центральним урядом і місцевими органами влади в ієрархічному порядку. Місцеві органи влади діють у рамках, які визначає центр. Вони не повністю залежать і мають часткову фінансову та структурну автономію.

У рамках формування й реалізації інноваційних підходів до публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України відомство розробляє пакет законодавчих ініціатив стосовно перехідного періоду на тимчасово окупованих територіях.

У розумінні експертів Мінреінтеграції, перехідний період – це комплекс заходів, які здійснює Україна для реінтеграції окупованих територій. Перехідний

період розпочався із того моменту, коли ЗСУ почали активні дії з визволення цих територій, тобто із початком АТО на Донбасі, і завершиться тільки після повного відновлення звільнених від російської окупації територій.

За період протидії російській агресії з'явився ряд базових законів, що так чи інакше регулюють державну політику стосовно Криму й Донбасу. Їхній аналіз наразі стверджує про наявність у них неузгодженостей як у термінах, так і в підходах, а певні зміни в них – про непослідовність урядової політики. Державна політика стосовно Донбасу й Криму має бути послідовна, цілісна й зрозуміла усім громадянам і українським міжнародним партнерам, які увесь цей час підтримують нашу країну в боротьбі з агресором.

Уніфікація підходів щодо регулювання загальних аспектів урядової політики, пов'язаної із тимчасово окупованими й непідконтрольними територіями на Донбасі й Кримському півострові, синхронізується із напрямом зовнішньої політики України, який спрямований на сприйняття в одному ключі дій Росії з тимчасової окупації цих територій.

При цьому в концепції Мінреінтеграції конфліктний період на ТОТ України розпочався зі старту АТО 14 квітня 2014 року. Водночас у Міністерстві вважають, що постконфліктний період триватиме у конкретному населеному пункті/районі з дати деокупації (тривалість — 25 років з дня повної деокупації).

Експерти Міністерства багато зазначили про те, чому перехідний період триває саме 25 років після деокупації — перш за все, вони спиралися на міжнародний досвід, але і керувалися розумінням того, що для повноцінної реінтеграції перше за все людей має пройти принаймні одне покоління.

У законопроекті, висунутому Міністерством є два періоди — конфліктний і постконфліктний. Перший триває, поки територія є тимчасово окупованою, а другий починається вже у період після деокупації. При цьому Україна упродовж 2022 року вже звільнила від окупантів більшу частину Херсонської і Харківську область – для них постконфліктний період у нашому розумінні вже триває.

Утім перехідний період завершиться усе одно через 25 років після повної деокупації – оскільки, крім реінтеграції окремих міст і селищ українській владі усе ж треба буде відновлювати єдність держави через реалізацію заходів неповторення конфлікту. При цьому, вибори до органів місцевого самоврядування мають пройти істотно швидше – через 2-6 років після деокупації (одночасно із місцевими виборами по всій країні), щоби вже місцеві структури проукраїнського спрямування опікувались життєдіяльністю цих територій.

Слід зазначити, що прихід до влади в Україні Володимира Зеленського сприяв активізації Нормандського й Мінського переговорних процесів щодо деокупації захоплених Росією територій. У грудні 2019 р. Паризький саміт, що пройшов в Єлисейському палаці, став першою зустріччю лідерів в «Нормандському форматі» з 2016 року. У ній брали участь Володимир Путін, Володимир Зеленський, Ангела Меркель і Емманюель Макрон. У цілому переговори тривали близько п'яти з половиною годин, включаючи перерву на першу двосторонню зустріч президентів Путіна й Зеленського. Як було заявлено в комюніке, учасники зустрічі:

- підтвердили прихильність Мінським угодам по Донбасі;
- домовилися підтримати Контактну групу в забезпеченні повного припинення вогню до кінця 2019 року й розведення сил у трьох нових пунктах до кінця березня 2020 року;
- домовилися провести обмін полоненими по формулі «всіх на всіх» до кінця 2019 року;
- виступили за внесення «формули Штайнмайера» в українське законодавство, відповідно до версії, погодженої в «Нормандському форматі» і Тристоронній контактній групі;
- виразили зацікавленість в узгодженні всіх правових аспектів особливого статусу Донбасу з метою забезпечення його функціонування на постійній основі;
- підтримали розширення місії ОБСЄ для того, щоб вона могла стежити за режимом припинення вогню цілодобово й без вихідних;

- підтримали надання Червоному Хресту й іншим міжнародним організаціям повного доступу до всіх затриманих осіб у Донбасі;
- домовилися провести нову зустріч в «Нормандському форматі» протягом чотирьох місяців.

Для того, щоб вивести переговори з тупика, викликаного відмовою України від прямих переговорів із «ДНР» і «ЛНР», упродовж 2020 року Франція й Німеччина запропонували розділити Мінські угоди на так звані кластери. Ідея полягала в тому, щоб погодити послідовність дій сторін по реалізації «Комплексу заходів», а потім передати кластери в ТКГ у вигляді рекомендацій для спільної розробки Україною й Донбасом «дорожньої карти» - остаточного мирного плану врегулювання конфлікту відповідно до Мінських угод.

16 квітня 2021 р. Володимир Зеленський відвідав Париж, де провів переговори з Еммануелем Макроном, після чого до їхньої бесіди приєдналася по відеозв'язку Ангела Меркель. Головним в адженді зустрічі було питання присутності російських військових поблизу східного кордону України. Усі три сторони - Київ, Париж і Берлін - вимагали від Росії вивести свої війська із прикордонних районів, а також з нелегально анексованого Криму.

Із серпня 2021 р. відразу ж після візиту німецького канцлера Ангели Меркель у Москву, політичні радники лідерів Німеччини, Росії, Франції й України розпочали обговорення питань, що стосуються проведення до кінця року чергового саміту в «Нормандському форматі». Переговори, однак, зайшли в тупик, через серйозні розбіжності практично по кожному пункту.

11 жовтня 2021 р. відбулися два сеанси зв'язку в «Нормандському форматі» у спробі організувати зустріч на вищому рівні: спочатку між собою переговорили канцлер Німеччини Ангела Меркель, президент Франції Емманюель Макрон і Президент України Володимир Зеленський, а потім німецький і французький лідери переговорили із російським президентом Володимиром Путіним.

На початку грудня 2021 р. Україна поширила документ «Необхідні кроки для розблокування роботи Тристоронньої контактної групи, «Нормандського

формату», виконання Мінських угод і загальних погоджених підсумків Паризького саміту в «Нормандському форматі» 9 грудня 2019 року, реалізація якого із залученням країн «Нормандського формату» і США, на думку В.Зеленського, допоможе розблокувати мирний процес по Донбасі у всіх існуючих форматах. Невизнані республіки Донбасу й Росія, однак, назвали ці пропозиції імітацією мирного процесу.

Після серії контактів України й США риторика команди Зеленського змінилася. Якщо раніше глава Офісу Президента України Андрій Єрмак заявляв, що Мінські угоди в нинішньому виді виконати практично неможливо, то 24 січня в ефірі телеканалу ICTV він назвав їх єдиною платформою, на якій сьогодні можна працювати. Єрмак повідомив, що всі закони, прописані в Мінських угодах, можуть бути прийняті Верховною радою після узгодження плану припинення війни в Донбасі, але, за його словами, «ми будемо виконувати мінські домовленості винятково в українських інтересах і винятково відповідно до норм міжнародного права».

У той же день із Верховної Ради був раптово відкликаний спрямований туди в серпні 2021 року законопроект «Про державну політику перехідного періоду», згідно з яким Росію пропонувалося йменувати «державою-агресором». Як повідомила з посиланням на свої джерела «Європейська правда», відкликання документа було умовою, за якої російська сторона дала згоду на проведення зустрічі політичних радників лідерів «Нормандської четвірки». За інформацією видання, вимога Росії передали українському керівництву представники Німеччини й Франції Йєнс Плетнер і Еммануель Бонн, які були в Києві 11 січня й провели переговори з Володимиром Зеленським і Андрієм Єрмаком, а до цього 6 січня відвідали Москву, де їх прийняв Дмитро Козак.

26 січня 2022 р. у Парижі вперше із серпня 2021 року зустрілися політичні радники лідерів країн «Нормандської четвірки». Німеччину представляв зовнішньополітичний радник канцлера ФРН Й.Плетнер, Францію - радник президента Емманюель Бонн, Москву й Київ – заступник голови президентської

адміністрації Дмитро Козак і керівник Офісу президента України Андрій Єрмак. Після зустрічі Єлисейський палац опублікував комюніке, у якому було підтверджено, що Мінські домовленості є основою роботи «Нормандського формату», і повідомлялося, що учасники переговорів мають намір зменшити наявні розбіжності, щоби рухатися вперед. Учасники зустрічі погодилися, що режим припинення вогню в Донбасі повинен дотримуватися незалежно від розбіжностей з інших питань.

Утім усі намагання України досягнути згоди в Нормандському й Мінському переговорному форматах із Росією та сепаратистами «ДНР/ЛНР» були віроломно перекреслені Кремлем, який уранці 24 лютого ц.р. розпочав масштабне воєнне вторгнення на територію нашої країни. Розпочався новий трагічний період війни росії проти нашої держави [17].

2.2. Розроблення заходів удосконалення публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави та обґрунтування їх ефективності

Звісно, що починаючи з кінця лютого 2022 року розпочався новий відлік у стратегії деокупації тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

У ході розроблення заходів удосконалення публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави Мінреінтеграції розроблено сценарії реінтеграції Донбасу, з яких станом на початок 2023 року актуальними лишаються:

1. Політико-дипломатичний сценарій

Оснoву політико-дипломатичного сценарію становить прагнення української влади перехопити ініціативу, спробувати нав'язати власне бачення врегулювання конфлікту та забезпечити його успішне завершення (на умовах нашої держави). При цьому базовим напрямком дій для Києва є спроба

домовитися про поступки обох сторін та врегулювати війну на Донбасі, не торкаючись «червоних ліній».

Зазначений сценарій може бути реалізований у двох основних формах:

Швидка інтеграція «ДНР/ЛНР» до складу України

Є не вигідним для нашої держави, оскільки передбачатиме реінтеграцію ТОТ у ДЛЮ де-факто у нинішньому форматі, який є цілком неадаптованим до імплементації ані в українське правове поле, ані у суспільно-політичний та безпековий вимір.

Крім того, не можна виключати того, що за цього сценарію Кремль також намагатиметься нав'язати українській стороні «велику мирну угоду» з РФ, яка включатиме політичні, безпекові, торговельні та енергетичні питання.

Поступова реінтеграція окупованих територій до нашої держави

Цей варіант реінтеграції може бути мультисценарним у залежності від таких факторів:

- наявності / відсутності на території конфлікту міжнародних миротворців і зовнішньої адміністрації;
- черговості поетапної інтеграції різних сфер політичного, економічного, соціального, культурно-освітнього розвитку тимчасово окупованих територій в українське правове поле і суспільство.

Оскільки російська сторона у своїх конфіденційних оцінках ситуації на ТОТ у ДЛЮ визнає відсутність «моделі розвитку майбутнього для ДНР/ЛНР», нашої державі в разі успішної реалізації поетапного політико-дипломатичного сценарію реінтеграції необхідно запропонувати мешканцям і суспільним структурам на колишніх окупованих територіях принципово нову, відмінну від російської модель розвитку, яка може передбачати:

- диференційовану і продуману соціальну політику відносно «чутливих» верств населення колишніх окупованих територій (підприємці, працівники «бюджетної сфери», пенсіонери, діти та інші соціально незахищені верстви населення, зокрема особи з особливими потребами);

- зважену інформаційно-роз'яснювальну роботу, наслідком якої має стати підвищення рівня лояльності українській владі не лише її традиційних прибічників на колишніх окупованих територіях, а й помірковано налаштованих функціонерів місцевих органів влади;
- активізацію інформаційної та пропагандистської роботи із задіянням потенціалу місцевих та загальноукраїнських ЗМІ, соцмереж, Інтернет;
- створення стабільних робочих місць, поглиблення взаємодії з благодійними фондами та міжнародними гуманітарними організаціями (що раніше усіяким чином обмежувалося окупаційною владою);
- покращення умов ведення бізнесу на зазначених територіях, у т.ч. проведення т.зв. «круглих столів» з підприємцями та бізнесменами з метою виявлення найбільш «критичних зон» та ініціювання на рівні нової української адміністрації відповідних змін у законодавстві (зниження ставки оподаткування, встановлення податкових «канікул», спрощення процедури оформлення необхідного пакета документів для реєстрації й поточної діяльності ФОП тощо);
- нові сценарії бюджетного планування: перший – бездефіцитний (за умови позитивного розвитку макроекономічних показників); другий – з дефіцитом та/або з можливістю секвестрування (за умови негативних макроекономічних трендів).

Росія прагне уникнути такого сценарію, оскільки він дозволить Україні поступово (у середньо- й довгостроковій перспективі) забезпечити повернення окупованих територій на прийнятних для себе умовах. З огляду на це РФ:

- спрямовуватиме зусилля на послаблення позицій української влади, провокування зростання невдоволення з боку населення України соціально-економічною ситуацією, а також підвищення рівня підтримки проросійських або конструктивно налаштованих до Росії політичних сил;
- проводитиме курс на військове, політичне та економічне виснаження України й розмивання міжнародної підтримки.

Крім того, за умов поетапної реалізації українською стороною політико-дипломатичного сценарію реінтеграції окупованих територій Донбасу РФ намагатиметься підтримувати постійне «жевріння» конфлікту в регіоні шляхом:

- постійних поставок озброєння і військової техніки для незаконних збройних формувань та інших «силових» квазі-структур самопроголошених «республік»;
- забезпечення оперативного командування 1 і 2 «армійськими корпусами ДНР/ЛНР», яке передбачатиме негласну підтримку вчинення постійних збройних провокацій на лінії розмежування – у незалежності від перебігу мирних переговорів і всупереч із ними.

Водночас у разі успішної реалізації комплексних заходів із встановлення українського суверенітету на ТОТ у ДЛЮ російська сторона, скоріше за все намагатиметься зберегти високий рівень безпекової нестабільності на територіях, які раніше входили до складу т.зв. «ДНР/ЛНР» через інспірування:

- т.зв. «партизанської боротьби проти української окупації» (диверсії, вбивства, саботаж);
- виступів проросійських активістів (мітинги, акції протесту);
- виходу з ладу об'єктів критичної інфраструктури нібито з вини «українських окупантів» (а насправді через використання російськими бойовиками ударних БПЛА тощо).

Реалізація політико-дипломатичного сценарію повернення української влади на весь Донбас буде найбільш прийнятним для міжнародного співтовариства і майже напевно супроводжуватиметься позитивною реакцією з боку як офіційних структур, так і експертного співтовариства на Заході. Водночас іноземні дипломати визнають, що реалізація цього сценарію буде досить затягнутою у часі.

Важливим елементом реалізації політико-дипломатичного сценарію реінтеграції могло б стати залучення до зони конфлікту міжнародних миротворчих сил.

Навіть у випадку успішної реалізації сценарію політико-дипломатичної реінтеграції російсько-українські відносини й надалі лишатимуться ворожими.

При цьому, як вважають на Заході, в ході слідування зазначеним сценарієм офіційний Київ може потрапити у пастки, розставлені РФ, одна з яких полягатиме у необхідності постійного врахування т.зв. «голосу народу Донбасу» у ході реалізації внутрішньої й зовнішньої політики.

2. Політико-гуманітарно-економічний сценарій

Україна може використати фактор гіпотетичного фінансово-економічного й інфраструктурного колапсу на ТОТ у ДЛЮ, оскільки існує ймовірність того, що на територіях Донецької й Луганської областей, окупованих РФ, політична, соціальна, фінансова, інформаційна ситуація може вийти з-під контролю маріонеткових адміністрацій та їх кураторів з Москви.

Імовірно найбільш позитивну міжнародну реакцію викличе зняття (повне або часткове) торговельної блокади з ТОТ у ДЛЮ. Іноземні експерти розглядатимуть це як крок назустріч у вирішенні конфлікту в регіоні, підтвердження готовності української сторони до виконання мирних угод і зобов'язань, а досягнення значного результату соціально-гуманітарного характеру /поліпшення матеріального становища малозабезпечених громадян України на ТОТ у ДЛЮ/).

Водночас у подальшому позитивна оцінка Заходу може змінитися на критичну, коли у разі одностороннього зняття українською стороною торговельної блокади (без отримання офіційним Києвом контролю за кордоном), за ТОТ у ДЛЮ остаточно закріпиться статус «контрабандного транзитного хабу», а також «сірої зони», через яку здійснюватиметься масштабна і невідомо українським митним структурам торгівля з Росією. Зазначене створюватиме певні ризики і для країн ЄС, які мають зону вільної торгівлі й безвізовий режим із нашою державою [17].

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У випускній кваліфікаційній роботі досліджено сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави. Проаналізовано напрями роботи Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та запропоновано шляхи удосконалення роботи досліджуваного міністерства в питаннях гуманітарного розвитку держави.

Результати проведеного дослідження особливостей розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави, дозволили відповідно до мети та завдань зробити такі висновки та узагальнення.

1. Доведено, що «публічна політика» є багатовимірним поняттям. Частина дослідників трактує публічну політику як урядові дії, спрямовані на здійснення заходів у різноманітних сферах. Інші науковці зосереджують увагу на комунікативному аспекті публічної політики та зазначають, що інститути громадянського суспільства, різноманітні групи, об'єднання, рухи, експерти, науковці, журналісти отримують у сучасних умовах велику кількість можливостей для впливу на прийняття управлінських рішень у державі. Об'єднує ці підходи те, що обидва розуміють під кінцевою метою реалізації публічної політики вирішення тих або інших суспільних проблем.

Під рішенням у публічній сфері розуміють комплекс взаємопов'язаних логіко-структурованих завдань і заходів, упорядкованих у масштабі часу, які спрямовані на розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки, адміністративно-територіальних одиниць чи територіальних громад, організацій та установ і здійснюються в умовах фінансових та інших ресурсних обмежень у визначені терміни. Сьогодні теоретичні роботи, пов'язані із проблематикою управлінських рішень у публічній політиці, багато в чому засновані на аналізі меж і сутності публічної сфери. При цьому особливе місце займає відповідь на питання про те, яким чином публічна сфера здобуває політичний вимір.

2. Досліджено формування та реалізація інноваційних підходів до публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Планується використовувати європейський досвід, у відповідності до якого методологія управління циклом розробки й ухвалення рішення у сфері публічного управління дозволяє чітким чином відображати ціль, завдання й результати й ефекти рішення при одночасному зменшенні ризиків.

У сучасному розвитку державної служби країн Євросоюзу присутнім порядок денний, що загальний для більшості з них, хоча й такий, який перебуває на відмінних етапах реалізації. Цей порядок містить у собі: зростання ефективності витрати фінансів за рахунок орієнтації на результат; демократизацію державної служби; трансфер зростаючого числа повноважень неурядовим структурам; зменшення корупції за рахунок регламентації та прозорості адміністративної діяльності; профілактику та залучення методів розв'язання конфліктів інтересів; орієнтацію на партнерські відносини та інтерактивні стосунки із громадянами як особами, які отримують державні послуги.

3. Правила доктрини результативного державного управління можуть тлумачитися як система стандартів адекватної поведінки державного службовця, зокрема стандартів відносини до служби (результативність, послідовність, порядок на робочому місці) і до клієнтів (ввічливість, уважність, культура мови, повага). Як демонструє досвід ЄС, реалізація громадської участі у державному управлінні вимагає:

- створення зрозумілої структури участі, завдання якої забезпечуватимуть встановлення правил для видів громадської участі: інформування громадян, консультацій із ними чи безпосереднього залучення їх до законотворчості. Необхідним також є використання зрозумілого інтерфейсу відносин між громадянами та особами, котрі ухвалюють рішення;
- розвиток методології вибору відповідних інструментів;

- чітке й безперервне вивчення процесів участі.

4. Розроблені заходи удосконалення публічного управління діяльності Мінреінтеграції України та обґрунтована їх ефективність. Досліджуванім Міністерством запропоновані рекомендації для втілення політико-дипломатичного сценарію деокупації Донбасу. Як було виявлено, у період після завершення «гарячої фази» російської агресії проти України, найбільш відповідним національним інтересам України буде гібридне поєднання поетапного політико-дипломатичного й політико-гуманітарно-економічного сценаріїв повернення окупованих Росією територій Донбасу.

При цьому українській стороні доцільно дотримуватися запропонованої в роботі тактики і стратегії у наступних сферах: безпекова; політична; економічна; інформаційна.

Водночас події, які розпочалися з 24 лютого 2022 р. високоймовірно поклали кінець мирній реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій області України. Наразі настав період воєнних рішень, насамперед збройної відсічі силам окупанта.

Всі перераховані вище заходи сприятимуть розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз проекту Закону України “Про державну політику перехідного періоду”, 1.02.2021. [Електронний ресурс]. URL: <https://vostok-sos.org/analiz-pro%D1%94ktu-zakonu-ukra%D1%97ni-pro-derzhavnu-politiku-perehidnogo-periodu> (дата звернення: 29.01.2023).
2. Балита В. Рада ЄС не ухвалила жодного рішення щодо України, - МЗС Литви, [Електронний ресурс]. URL: https://zaxid.net/rada_yes_ne_uhvalila_zhodnogo_rishennya_shhodo_ukrayini_mzs_litvi_n1297446 (дата звернення: 29.01.2023).
3. Большешапов Є., Хмельовський О., Чупіс А. Policy Paper “Міністерство інформаційної політики: світ ловив мене, та не спіймав”. Школа політичної аналітики. Київ, 2020. 20 с.
4. Бурдье П. Соціологія політики 20.03.2020. [Електронний ресурс]. URL: <https://anthologyforthelazy.webnode.com.ua/1/p-jer-burdje-politichne-pole> (дата звернення: 29.01.2023).
5. Бучинська А. Й. Делеговані повноваження органів місцевого самоврядування у світлі законодавства України та Польщі. *Публ. Право*. 2016. № 5. С.184-186.
6. Війна на Донбасі: Реалії та перспективи врегулювання. Київ, 2019. 144 с.
7. Дем’янчук О. П. Державна політика і державне управління: політологічні аспекти: монографія. Київ : Факт, 2008. 272 с.
8. Денисов М. Д. Становлення і розвиток державної служби в країнах Східної Європи *Публічне управління та митне адміністрування*. 2016. № 1. С.108–116.
9. День Героїв Небесної Сотні: інформаційно-методичні матеріали [Електронний ресурс]. URL: <http://maidanmuseum.org/uk/node/1406> (дата звернення: 29.01.2023).
10. Децентралізація: результати, виклики та перспективи. Проміжний звіт. Опитування 12 грудня 2016 / Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька

Кучеріва. 14 с.

11. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 4 вересня 2015 року № 676-VIII. *Голос України*. 04.03.2015. № 39.
12. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24, ст. 170-79.
13. Закон України: «Про органи самоорганізації населення» від 20 листопада 2012 року № 5492-VI. 12 с.
14. Золкіна М. Уроки міжнародних конфліктів для деокупації Донбасу, 24.11.2020. [Електронний ресурс]. URL: <https://dif.org.ua/article/uroki-mizhnarodnikh-konfliktiv-dlya-deokupatsii-donbasu> (дата звернення: 29.01.2023).
15. Ковальчук В. Б. Правосвідомість як фактор утвердження демократичних основ державного та суспільного ладу України : монографія / Ковальчук В. Б., Панчук І. О. ; Нац. ун-т «Остроз. акад.», Нац. ун-т «Львів. політехніка». Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Остроз. акад.», 2016. 209 с.
16. Матвієнко А. Місцеве самоврядування як ключовий суб'єкт децентралізації влади [Електронний ресурс]. URL: <http://www.vicbe.info> (дата звернення: 29.01.2023).
17. Матеріали сайту Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України [Електронний ресурс]. URL: <https://minre.gov.ua> (дата звернення: 29.01.2023).
18. Національна безпека в умовах інформаційних та гібридних війн : монографія / [В. С. Куйбіда та ін.] ; за заг. ред. В. Куйбіди і В. Бебика ; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Ред. пол.-укр. журн. «Соц.-гуманітар. науки». Київ : НАДУ, 2019. 380 с.
19. Нестеряк Ю. В. Державна інформаційна політика України: теоретико-методологічні засади : монографія. Київ : НАДУ, 2014. 292 с.
20. Осипчук А., Суслов А., Усачова В. 7 років окупації Криму: що думає українське суспільство. Київ, 2021. 22 с.

21. Осипчук, А. Д., Суслов, А. І. Майбутнє Донбасу та Криму: суспільні настрої. Школа політичної аналітики НаУКМА. 2021. [Електронний ресурс]. URL: <https://spa.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Future-of-Crimea-and-Donbas.pdf> (дата звернення: 29.01.2023)
22. Пірен М. І. Європейські цінності та їх реалізація у сфері державної служби та кадрової політики України. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2016. Вип. 1. С. 78-90.
23. Рижук О. М. Інформаційна безпека України в умовах глобалізаційних викликів та гібридної війни : монографія / за ред. Бебика В. М. ; Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини "Україна". Київ : Університет "Україна", 2019. 177 с.
24. Сіцінська М. В. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони України : монографія; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2014. 363 с.
25. Трансформації суспільних настроїв в умовах протидіїагресії Росії на Донбасі: регіональний вимір [Електронний ресурс]. URL: <https://dif.org.ua/uploads/pdf/150467475158f5c921352af7.35764833.pdf> (дата звернення: 29.01.2023).
26. Указ Президента України "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України" №286 від 26 травня 2015 р.
27. Указ Президента України №117/2021 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року "Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя". [Електронний ресурс]. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1172021-37533> (дата звернення: 29.01.2023).
28. Фонд Демократичні ініціативи ім.Ілька Кучерява, Україна після Євромайдану: досягнення та виклики, Київ, 2016.
29. Хачатурян Х. В., Некряч А. І. Місцева демократія: вітчизняний і зарубіжний

досвід. Київ : КиМУ, 2014. 344 с.

30. Bazaluk, O., & Balinchenko, S. Dynamic Coordination of Internal Displacement: Return and Integration Cases in Ukraine and Georgia. *Sustainability*, 2020, 12(10), 4123. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.3390/su12104123> (дата звернення: 29.01.2023)
31. Chatham House. Myths and misconceptions in the debate on Russia. How they affect Western policy, and what can be done. 2021. Report. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2021-05/2021-05-13-myths-misconceptions-debate-russia-nixey-et-al.pdf> (дата звернення: 29.01.2023).
32. Darbyshire, E. Are abandoned mines flooding in Ukraine's Donbas region? Conflict and Environment Observatory. 2020, April 27. [Електронний ресурс]. URL: <https://ceobs.org/abandoned-mines-are-flooding-in-ukraines-donbass-region> (дата звернення: 29.01.2023)
33. Havlik P., Kochnev A., Pindyuk O. Economic challenges and costs of reintegrating the Donbas region in Ukraine. WIIW Research Report, 2020, No. 447. The Vienna Institute for International Economic Studies (WIIW), Vienna.
34. Morelli V. Ukraine: Current Issues and U.S. Policy [Електронний ресурс]. URL: <https://www.fas.org/sgp/crs/row/RL33460.pdf> (дата звернення: 29.01.2023).

Особливості функціонування
Національного інформаційного бюро Міністерства [17]

форма зв'язку
та чат-бот на сайті:

nib.gov.ua

ГАРЯЧА ЛІНІЯ
1648

+380 44 287-81-65
(дзвінки з-за кордону)

Національне
інформаційне
бюро

МІНІСТЕРСТВО
З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО
ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

форма зв'язку
та чат-бот на сайті:

nib.gov.ua

ГАРЯЧА ЛІНІЯ
1648

+380 44 287-81-65
(дзвінки з-за кордону)

Національне
інформаційне
бюро

МІНІСТЕРСТВО
З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО
ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Особливості гуманітарної допомоги Міністерства з питань реінтеграції
тимчасово окупованих територій України [17]

ДЕКЛАРАЦІЯ

- ЄДИНИЙ ДОКУМЕНТ, НЕОБХІДНИЙ
ДЛЯ ВВЕЗЕННЯ ГУМАНІТАРНОЇ
ДОПОМОГИ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Декларація заповнюється на митниці
(зазначається відправник, отримувач,
фактичне місце розвантаження, вид допомоги).

*Відповідно до Постанови КМУ від 01.03.2022 № 174
«Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги
через митний кордон України в умовах воєнного стану»*

**МОЖНА ВВЕЗТИ ВСІ ЛЕГАЛЬНІ ТОВАРИ, ЯКІ НАПРАВЛЯЮТЬСЯ
В УКРАЇНУ ЯК ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА, БЕЗ БУДЬ-
ЯКИХ ОБМЕЖЕНЬ, В ТОМУ ЧИСЛІ І СПЕЦІАЛЬНІ ЗАСОБИ
ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ (КАСКИ, ПІДШОЛОМНИКИ,
АМОРТИЗАТОРИ) БРОНЕЖИЛЕТИ, НИТКИ
ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ БРОНЕЖИЛЕТІВ, ТКАНИНИ
(МАТЕРІАЛИ) ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ БРОНЕЖИЛЕТІВ.**

БЕЗ

- ✓ НАДАННЯ РІШЕННЯ ПРО ВИЗНАННЯ ВАНТАЖІВ
ГУМАНІТАРНОЮ ДОПОМОГОЮ
- ✓ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВКЛЮЧЕННЯ
ЗАЯВНИКІВ ДО ЄДИНОГО РЕЄСТРУ
ОТРИМУВАЧІВ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ
- ✓ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ НЕТАРИФНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

ОКРЕМИЙ ПОРЯДОК ПРОПУСКУ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ДЛЯ:

- ✓ ПЛАСТИН ДЛЯ БРОНЕЖИЛЕТІВ
- ✓ ПЕРЕНОСНИХ РАДІОСТАНЦІЙ НЕЦИВІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
- ✓ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ НЕЦИВІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
- ✓ БІНОКЛІВ, МОНОКУЛЯРІВ ТА ІНШИХ ОПТИЧНИХ ТРУБ, МАГНІФЕРІВ (ЗБІЛЬШУВАЧІВ) НЕЦИВІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
- ✓ КОЛІМАТОРНИХ ПРИЦІЛІВ, ОПТИЧНИХ ПРИЦІЛІВ НЕЦИВІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
- ✓ ТЕПЛОВІЗОРІВ ТА ПРИЛАДІВ НІЧНОГО БАЧЕННЯ

Ввезення інших товарів військового призначення здійснюється відповідно Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1807 (Офіційний вісник України, 2003 р., № 48, ст. 2506).

Пропуск через митний кордон України таких товарів здійснюється за умови подання до митних органів

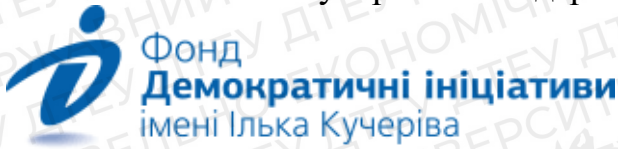
ГАРАНТІЙНОГО ЛИСТА

від органу військового управління, визначеного Міністерством оборони, правоохоронного органу, іншого військового формування, утвореного відповідно до закону, або іншого суб'єкту, що здійснює боротьбу з тероризмом відповідно до закону, та засвідчується його печаткою.

Додаток В

Пошуки шляхів відновлення суверенітету України над окупованим Донбасом: стан громадської думки напередодні президентських виборів в Україні (2019 р.) – опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» за підтримки Мінреінтеграції [10]

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

- Як Ви вважаєте, чи йде зараз війна між Україною та Російською Федерацією?

	Україна, грудень 2018	Донбас, листопад 2018
Так	71,5	39,1
Ні	14,5	39,8
Важко сказати	14,0	21,1

2. Зараз постійно ведуться переговори щодо шляхів подолання збройного конфлікту на Донбасі. Як Ви вважаєте, чи треба задля миру йти на компроміси з Росією та керівниками самопроголошених Донецької та Луганської республік?

	Україна, травень 2016	Україна, грудень 2017	Україна, травень 2018	Україна, грудень 2018	Донбас, липень 2017	Донбас, листопад 2018
Мир – за всяку ціну, треба погоджуватися на будь-які компроміси – з ким завгодно і про що завгодно	22,5	18,1	19,7	16,2	40,9	46,2
Задля миру варто погоджуватися на компроміси, але – не на всі	47,3	49,0	50,2	51,2	36,8	34,3
Мир на Донбасі може встановитися лише з позиції сили – коли одна зі сторін перемаже	17,8	17,1	16,8	17,8	9,1	9,7
ВАЖКО СКАЗАТИ	12,3	15,7	13,2	14,8	13,2	9,8

3. Які компроміси Ви вважаєте прийнятними для припинення війни на Донбасі?

	Україна, грудень 2018		Донбас, листопад 2018	
	Прийнятно	Неприйнятно	Прийнятно	Неприйнятно
Надання і закріплення у Конституції “особливого статусу” окремих	29,6	48,4	42,8	29,7

територій Донецької та Луганської областей				
Ухвалення закону про нейтральний та позаблоковий статус України	30,0	45,0	52,4	20,1
Внесення змін до Конституції щодо надання російській мові статусу державної мови	28,4	51,7	55,5	22,2
Повна амністія для всіх учасників бойових дій проти українських військ	15,2	59,7	26,9	45,4
Проведення місцевих виборів на умовах, яких вимагають бойовики	12,6	59,8	30,1	43,5
Формування місцевої поліції, судів та прокуратури в ОРДЛО винятково з місцевих представників	17,3	52,7	26,7	41,1
Згода на особливі політичні та економічні відносини тимчасово невідконтрольних територій з Росією	24,6	48,0	32,8	36,1
Припинення блокади шляхів сполучення та відновлення торгівлі з "ДНР" та "ЛНР"	27,0	43,9	62,0	12,2

* Відповіді "Важко сказати" не враховані у таблиці.

4. Які рішення, на Вашу думку, слід ухвалити, щоб на Донбасі встановився мир? (не більше 3 варіантів відповіді)

	Україна, травень 2018	Донбас, листопад 2018
Відокремлення територій, зайнятих "ДНР" і "ЛНР", від України	9,8	6,2
Надання "ДНР" та "ЛНР" особливого статусу в межах України	12,9	24,3
Введення в Україні федеративного устрою	8,7	11,1
Успішна відбудова нормального життя на територіях Донбасу, контрольованих Україною	30,6	47,7
Проведення законних виборів на територіях, контрольованих "ДНР" і "ЛНР"	13,0	-
Надання російській мові статусу другої державної	6,5	19,1
Амністія всім тим, хто брав участь у бойових діях на Донбасі	7,2	9,4
Змусити Росію припинити втручання в конфлікт на Донбасі (посилення міжнародних санкцій, тиск міжнародних структур на Росію)	32,0	17,8
Припинення фінансування територій, зайнятих "ДНР" і "ЛНР" (виплату пенсій, зарплат тощо)	7,1	4,5
Відмова від перспективи членства в НАТО, закріплення в Конституції нейтрального статусу України	6,6	8,5
Військовою силою відновити контроль України над територіями "ДНР" і "ЛНР"	14,2	7,8
Інше	2,1	4,5
Важко сказати	15,8	17,1

5. На Вашу думку, чи слід державі здійснювати такі кроки у сфері соціальної та

гуманітарної політики щодо громадян, що лишилися на непідконтрольних територіях Донбасу?

	Україна (травень 2018)		Донбас (листопад 2018)	
	Так	Ні	Так	Ні
Зняти обмеження на соціальні і пенсійні виплати громадянам України, що мешкають на непідконтрольній території	40,5	35,1	73,5	17,0
Максимально спростити перетин лінії розмежування, полегшити режим отримання перепусток	48,3	30,8	73,8	14,2
Максимально спростити отримання будь-яких адміністративних послуг у прифронтових населених пунктах	59,5	21,5	79,2	10,7
Спростити доступ до навчання в українських освітніх закладах різного рівня для мешканців непідконтрольних територій	66,6	15,8	80,9	8,5
Надавати підтримку (фінансову та матеріальну) мешканцям непідконтрольних територій, що прагнуть виїхати на території, контрольовані Україною	59,8	19,6	71,0	12,7
Дозволити торгівлю з непідконтрольними територіями продуктами харчування і товарами першої необхідності	46,4	29,0	68,3	13,9
Посилити контроль за здійсненням виплат внутрішньо переміщеним особам з метою уникнення зловживань	63,9	14,9	39,3	37,8
Зробити контроль за перетином лінії розмежування жорсткішим	47,1	26,2	21,2	50,8

* Відповіді “Важко сказати” не враховані у таблиці.

- **Якщо говорити про політичне майбутнє територій “ДНР” та “ЛНР”, якому варіанту Ви віддасте перевагу?**

	Україна, Жовтень 2015	Україна, травень 2016	Україна, червень 2017	Донбас, листопад 2018
Щоб “ДНР” та “ЛНР” повернулися до складу Донецької та Луганської областей, як було раніше	49,1	47,9	55,0	49,9
Щоб “ДНР” та “ЛНР” повернулися до складу України, але з особливим статусом, отримавши більше незалежності від Києва	22,4	24,6	20,1	28,0
Щоб ці території утворили автономію в складі України	9,5	-	-	-
Щоб “ДНР” та “ЛНР” стали незалежними державами	4,5	7,4	6,6	1,7
Щоб “ДНР” та “ЛНР” увійшли до складу Російської Федерації	0,2	3,2	2,1	1,6
Важко сказати	12,2	16,9	16,3	18,4

- **Як Ви ставитесь до пропозиції про введення миротворчих сил на території “ДНР” та “ЛНР”?**

	Україна , травень 2016	Україна, червен ь 2017	Україна, травен ь 2018	Україна , грудень 2018	Донбас, листопа д 2018
Позитивно	58,0	60,2	60,6	54,4	29,7
Негативно	21,1	21,1	19,6	24,8	47,3
Важко сказати	20,9	18,7	19,8	20,8	23,0

- **Якщо миротворчі сили будуть введені, де, на Вашу думку, вони мають бути розміщені?**

	Україна, грудень 2018	Донбас, листопад 2018
На лінії розмежування військ України та “ЛНР” та “ДНР”	18,0	15,4
На всій території районів Луганської та Донецької областей, зайнятих “ЛНР” та “ДНР”, аж до кордону з Росією	47,6	44,3
Важко сказати	34,4	40,4

* Дані щодо Донбасу наведено у відсотках від тих, хто підтримує введення миротворчої місії або обрав варіант “Важко сказати” при відповіді на попереднє запитання.

- **Як Ви ставитесь до створення тимчасової міжнародної адміністрації ООН на території “ДНР” і “ЛНР” після введення миротворчих сил?**

	Україна, грудень 2018	Донбас, листопад 2018
Підтримую	48,5	20,9
Не підтримую	24,5	49,8
Важко сказати	27,0	26,7

- **Хто, на Вашу думку, винен у тому, що зараз відбувається в Донбасі? (позначте усе, що вважаєте потрібним)**

	Донбас, листопад 2018
Нинішня влада України	56.6
Влада попереднього режиму (Партія Регіонів, Янукович та його оточення)	32.6
Попередня місцева влада Донбасу	14.6
Росія	22.5
Країни Європейського Союзу	8.9
США	18.6
НАТО	4.9

Українські олігархи	22.7
Майдан, який розколов країну	24.3
Місцеві жителі Донбасу, які не згодні з політикою нинішньої влади України	5.7
Українські націоналісти	8.0
Бойовики, які збройним шляхом захопили владу на частині території Донбасу	13.9
Інше	0.8
Важко сказати	16.2

- **На Вашу думку, чи є Росія стороною конфлікту на Сході України?**

	<i>Донбас, листопад 2018</i>
Так	48,5
Ні	26,7
Важко сказати	24,3

- **Як Ви вважаєте, якою є роль Росії в цьому конфлікті?** (позначте усе, що вважаєте потрібним)

	<i>Донбас, листопад 2018</i>
Росія підтримує проросійські сили Донбасу переважно дипломатичним шляхом	6,8
Росія надає Донбасу гуманітарну допомогу	24,5
Росія постачає зброю до "ДНР" та "ЛНР"	33,6
Збройні сили Росії беруть участь у бойових діях на стороні "ДНР" та "ЛНР"	23,3
Росія контролює "ДНР" і "ЛНР" та керує їх політичними та військовими діями	27,1
Важко сказати	17,7

- **На кого та на що Ви покладете надії у вирішенні збройного конфлікту на Донбасі?** (позначте усе, що вважаєте потрібним)

	<i>Донбас, листопад 2018</i>
На Президента України Петра Порошенка	11,9
На кандидата у Президенти, за якого я проголосую на президентських виборах	25,6
На Верховну Раду України	4,3
На партію, за яку я проголосую на виборах	6,2
На уряд України	8,6
На Збройні сили України	14,3
На українські громадські організації, волонтерів	6,5

На народ України	24,0
На Президента Росії Володимира Путіна	5,5
На Думу Росії	1,6
На Європейський Союз	7,3
На США	7,1
На ООН (з правом здійснювати миротворчі місії)	9,5
На НАТО	5,6
Інше	2,1
Вважаю ситуацію безнадійною та не маю жодних надій на її вирішення	11,5
Важко сказати	20,6

- **Як Ви вважаєте, чи повернуться самопроголошені “ДНР” та “ЛНР” до складу України та коли це може відбутися?**

	<i>Донбас, листопад 2018</i>
Думаю, це відбудеться дуже скоро, уже в найближчі 1-2 роки	12,3
Думаю, це відбудеться протягом наступних 5 років	13,2
Думаю, це відбудеться не скоро, можливо, протягом наступних 6-10 років	9,7
Можливо, колись це відбудеться, але у віддаленому майбутньому	15,4
Думаю, ці райони вже ніколи не повернуться до України	17,4
Важко сказати	32,0

- **З яких джерел інформації Ви дізнаєтеся про те, що відбувається у Донбасі?**
(позначте усі важливі для Вас джерела інформації)

	<i>Донбас, листопад 2018</i>
Українські телеканали	63,0
Російські телеканали	16,0
Українське радіо	10,1
Російське радіо	0,4
Центральні українські газети, журнали	5,9
Місцеві газети, журнали	14,6
Російські газети, журнали	0,1
Інтернет-сайти	47,3
Соціальні мережі в Інтернеті	28,8
Зустрічі з представниками влади, депутатами	1,0
Представники громадських організацій, волонтери	2,2
Родичі, друзі, знайомі	41,4
Насправді надійних джерел інформації про те, що відбувається в Донбасі, просто немає	10,1

Додаток Г

Г.1. Стратегія місцевого розвитку як багатогранне поняття [Міністерство]

Г.2. Особливості стратегічного та оперативного управління [Міністерство]

Ключові характеристики управління	Оперативне управління	Стратегічне управління
1. Призначення (місія)	Життєзабезпечення території, підтримання рівня її розвитку	Розвиток території в довгостроковій перспективі за допомогою формування динамічного балансу із зовнішнім середовищем
2. Основне спрямування управління	Погляд всередину території, пошук шляхів більш ефективного використання місцевих ресурсів	Погляд назовні, пошук нових можливостей у конкурентній боротьбі, відслідковування змін у зовнішньому середовищі та адаптація до них
3. Врахування фактора часу	Орієнтація на короткострокові і середньострокові перспективи	Орієнтація на довгострокову перспективу
4. Основні чинники побудови систем управління	Функції та організаційні структури, процедури, техніка, технологія	Люди, системи інформаційного забезпечення, ринок
5. Управління персоналом	Погляд на працівників як на ресурс організації, виконавців окремих робіт і функцій	Погляд на працівників як на основу організації, її основну цінність і джерело благополуччя
6. Оцінка ефективності діяльності та управління	Ефективність визначається через раціональність використання місцевого потенціалу	Ефективність виражається в тому, наскільки своєчасно територія може реагувати на нові виклики і змінюватися залежно від них

Г.3. Принципи планування регіонального розвитку [Міністерство]

Принципи	Змістовність принципів планування регіонального розвитку
Об'єктивність	Спирається на попередні досягнення, досвід та об'єктивну інформацію, зібрану під час розроблення стратегії
Цілепокладання	Чітке формулювання мети та конкретних стратегічних цілей
Результативність	Спрямування всіх заходів, унесених до стратегії на досягнення поставлених цілей
Ефективність	Визначення кількісного виразу співвідношення витрат і результатів

	поліпшення економічного та соціального стану території
Пріоритетність	Включення до стратегії головних напрямків, реалізація яких дасть змогу забезпечити гармонійний розвиток території
Компетентність	Забезпечення відповідності кола питань, на вирішення яких спрямована стратегія та компетенції органів управління територіальним розвитком
Комплексність	Створення диверсифікованої та інноваційної економічної структури, базованої на соціальному консенсусі
Спадкоємність	Залучення до процесу розроблення представників усіх зацікавлених сторін задля забезпечення спадковості в реалізації розробленої стратегії
Альтернативність	Опрацювання альтернативних варіантів стратегії
Прозорість	Забезпечення прозорості процесів розроблення та реалізації стратегії, широке висвітлення їх у ЗМІ, залучення до них зацікавлених сторін
Ситуаційність	Виявлення, оцінка, врахування впливу внутрішніх чинників та зовнішнього середовища, можливих варіантів розвитку залежно від їх комбінації

Г.4. Алгоритм / послідовність реформи місцевого самоврядування [авторська розробка]

- 1) формування базового рівня – громад;
- 2) децентралізація влади, повноважень на базовий рівень;
- 3) налагодження функціонування механізму взаємодії місцевого самоврядування та місцевих органів державної влади;
- 4) об'єднання громад в округи (укрупнені райони);
- 5) перехід до реформи на регіональному рівні.

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ

- **Як Ви вважаєте, чи йде зараз війна між Україною та Російською Федерацією?**

	Захід	Центр	Південь	Схід*	Донбас
Так	91,3	79,1	62,4	46,9	39,1
Ні	1,9	9,9	15,2	32,3	39,8
Важко сказати	6,8	11,0	22,4	20,8	21,1

* без Донбасу

- **Зараз постійно ведуться переговори щодо шляхів подолання збройного конфлікту на Донбасі. Як Ви вважаєте, чи треба задля миру йти на компроміси з Росією та керівниками самопроголошених Донецької та Луганської республік?**

	Захід	Центр	Південь	Схід	Донбас
Мир – за всяку ціну, треба погоджуватися на будь-які компроміси – з ким завгодно і про що завгодно	5,2	21,1	15,0	19,5	46,2
Задля миру варто погоджуватися на компроміси, але – не на всі	53,2	48,8	58,1	49,7	34,3
Мир на Донбасі може встановитися лише з позиції сили – коли одна зі сторін перемаже	24,2	18,1	10,1	15,1	9,7
ВАЖКО СКАЗАТИ	17,4	11,9	16,8	15,5	9,8

Чи вважаєте Ви прийнятним для припинення війни на Донбасі НАДАННЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ У КОНСТИТУЦІЇ “ОСОБЛИВОГО СТАТУСУ” ОКРЕМИХ ТЕРИТОРІЙ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ? (%)

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>	<i>Донбас</i>
Прийнятно	13,7	16,9	50,8	52,5	42,8
Неприйнятно	66,0	61,8	23,1	24,8	29,7
Важко відповісти	20,3	21,3	26,1	22,7	27,5

Чи вважаєте Ви прийнятним для припинення війни на Донбасі УХВАЛЕННЯ ЗАКОНУ ПРО НЕЙТРАЛЬНИЙ ТА ПОЗАБЛОКОВИЙ СТАТУС УКРАЇНИ? (%)

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>	<i>Донбас</i>
Прийнятно	12,1	21,8	52,7	47,5	52,4
Неприйнятно	62,4	55,6	19,1	25,6	20,1
Важко відповісти	25,6	22,6	28,2	26,9	27,5

Чи вважаєте Ви прийнятним для припинення війни на Донбасі ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ ЩОДО НАДАННЯ РОСІЙСЬКІЙ МОВІ СТАТУСУ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ? (%)

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>	<i>Донбас</i>
Прийнятно	12,9	17,4	49,0	49,2	55,5
Неприйнятно	71,5	65,6	29,9	23,8	22,2
Важко відповісти	15,6	17,0	21,2	27,0	22,3

Чи вважаєте Ви прийнятним для припинення війни на Донбасі ПОВНУ АМНІСТІЮ ДЛЯ ВСІХ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬК? (%)

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>	<i>Донбас</i>
Прийнятно	7,4	11,3	17,4	26,9	26,9
Неприйнятно	69,8	68,4	53,9	41,0	45,4
Важко відповісти	22,8	20,4	28,6	32,1	27,7

Чи вважаєте Ви прийнятним для припинення війни на Донбасі ПРОВЕДЕННЯ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ НА УМОВАХ, ЯКИХ ВИМАГАЮТЬ БОЙОВИКИ? (%)

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>	<i>Донбас</i>
Прийнятно	4,7	13,5	12,9	18,2	30,1
Неприйнятно	73,8	65,7	47,3	44,7	43,5
Важко відповісти	21,6	20,8	39,8	37,1	26,3

Чи вважаєте Ви прийнятним для припинення війни на Донбасі ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОЇ ПОЛІЦІЇ, СУДІВ ТА ПРОКУРАТУРИ В ОРДЛО ВИНЯТКОВО З МІСЦЕВИХ ПРЕДСТАВНИКІВ? (%)

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>	<i>Донбас</i>
Прийнятно	7,4	17,1	24,1	23,3	26,7
Неприйнятно	63,4	60,8	41,5	36,6	41,1
Важко відповісти	29,2	22,1	34,4	40,2	32,2

Чи вважаєте Ви прийнятною для припинення війни на Донбасі ЗГОДУ НА ОСОБЛИВІ ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ТИМЧАСОВО НЕПІДКОНТРОЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ З РОСІЄЮ? (%)

	Захід	Центр	Південь	Схід	Донбас
Прийнятно	13,7	20,1	22,0	42,1	32,8
Неприйнятно	61,3	59,7	39,4	23,3	36,1
Важко відповісти	24,9	20,2	38,6	34,6	31,1

Чи вважаєте Ви прийнятною для припинення війни на Донбасі припинення блокади шляхів сполучення та відновлення торгівлі з “ДНР” та “ЛНР”? (%)

	Захід	Центр	Південь	Схід	Донбас
Прийнятно	13,3	21,0	25,3	48,4	62,0
Неприйнятно	54,3	58,4	27,8	20,8	12,2
Важко відповісти	32,3	20,6	46,9	30,8	25,0

• **Як Ви ставитеся до пропозиції про введення миротворчих сил на території “ДНР” та “ЛНР”?**

	Захід	Центр	Південь	Схід	Донбас
Підтримую	73,4	65,6	49,8	23,3	29,7
Не підтримую	8,2	17,1	15,8	54,9	47,3
Важко відповісти	18,4	17,3	34,4	21,8	23,0

Джерело: <https://dif.org.ua/article/poshuki-shlyakhiv-vidnovlennya-suverenitetu-ukraini-nad-okupovanim-donbasom-stan-gromadskoi-dumki-naperedodni-prezidentskikh-vivoriv>

АНОТАЦІЯ

Степанова А.П. Публічне управління у сфері гуманітарного розвитку держави. Випускна кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування». Державний торговельно-економічний університет, 2023.

У роботі систематизовано й узагальнено науково-практичні напрацювання щодо підвищення ефективності публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави (на прикладі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України). Окреслено сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави. Проаналізовані інструменти публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Розроблені й обґрунтовані заходи удосконалення управління сферою гуманітарного розвитку держави на прикладі діяльності Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Феномен публічного управління й публічної політики у сфері гуманітарного розвитку останнім часом стає популярним напрямком у вітчизняній політичній науці.

Ключові слова: публічна політика, публічне управління, гуманітарний розвиток, держава, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, деокупація

SUMMARY

Stepanova A.P. Public administration in the field of humanitarian development of the state. Graduation qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 281 "Public management and administration" in the educational program "Public management and administration". State University of Trade and Economics, 2023.

The work systematizes and summarizes the scientific and practical work on improving the efficiency of public administration in the field of humanitarian development of the state (using the example of the Ministry for Reintegration of the Temporarily Occupied Territories of Ukraine). The current state and development trends of public administration in the field of humanitarian development of the state are outlined. The tools of public management in the work of the Ministry of Reintegration of the Temporarily Occupied Territories of Ukraine were analyzed. Developed and substantiated measures to improve the management of the sphere of humanitarian development of the state based on the example of the Ministry of Reintegration of the Temporarily Occupied Territories of Ukraine. The phenomenon of public administration and public policy in the field of humanitarian development has recently become a popular direction in domestic political science.

Keywords: public policy, public administration, humanitarian development, state, Ministry of Reintegration of Temporarily Occupied Territories of Ukraine, de-occupation

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ОРЖИЦЬКИЙ ЦЕНТР
ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ»**
37700 Полтавська область, Лубенський район, смт. Оржиця, вул. Центральна, 1А.
КОД ЄДРПОУ 38345331

РЕЦЕНЗІЯ

на випускн кваліфікаційну роботу Степанової Анни Петрівни на тему
«Публічне управління у сфері гуманітарного розвитку держави»
виконаної на здобуття ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
у Державному торговельно-економічному університеті

Представлена на рецензію випускн кваліфікаційна робота дає змогу відзначити актуальність досліджуваної теми. Справедливим є твердження, що розгляд феномену публічного управління й публічної політики у сфері гуманітарного розвитку останнім часом стає популярним напрямком у вітчизняній політичній науці. Дослідження у даній області характеризуються вивченням і інтерпретацією робіт зарубіжних авторів, а також пошуком нових підходів і метафор, які могли б пролити світло на принципи функціонування простору публічної політики.

У випускній кваліфікаційній роботі студент підтвердив теоретичні та практичні знання з обраної теми, повністю обґрунтував актуальність теми, відповідність її сучасному стану розвитку української політологічної науки, правильно визначив мету і дослідницькі завдання, чітко сформулював об'єкт та предмет дослідження, проаналізував використані джерела та літературу, показав вміння узагальнювати результати дослідження у висновках.

Перший розділ роботи присвячений дослідженню особливостей публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави на прикладі роботи Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Розглянуто сучасний стан та тенденції розвитку публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави. Проаналізовані інструменти публічного управління в роботі Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

У другому розділі роботи розглянуті можливості удосконалення роботи Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України в питаннях гуманітарного розвитку держави. Розроблені заходи

удосконалення публічного управління у сфері гуманітарного розвитку держави та обґрунтування їх ефективності.

Об'єктом дослідження є процес управління сферою гуманітарного розвитку держави. Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи удосконалення публічного управління в сфері гуманітарного розвитку держави (на прикладі діяльності Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України).

Випускна кваліфікаційна робота відповідає вимогам, виконана у повному обсязі, рекомендується до захисту на атестаційній комісії, заслуговує на позитивну оцінку, а її автор Степанова Анна Петрівна на отримання кваліфікації бакалавра відповідно до обраної спеціальності.

Рецензент
директор

Ворона Т.В.

SCIENTIA DIFFICILIS SED FRUCTUOSA

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Степанова Анна Леонівна

повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему «Фуджічне управління у сфері гуманітарного розвитку держави» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«31» січня 2023 року

С. Степанова (підпис)

Згода

Я,

Стеланова Анна Тетривна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: “Аудиторське управління у сфері гуманітарного розвитку держави” несучи повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Державного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«31» січня 2023 року

С. Стеланова

Підпис

(Стеланова А.Т.)

Прізвище, ініціали